

Comentari Lingüístic de Textos Literaris

Codi: 100581
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	3	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OB	3	2
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Margarita Freixas Alas
Correu electrònic: Margarita.Freixas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Dolors Poch Olivé
Margarita Freixas Alas

Prerequisits

Atès que l'alumne/a ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica i les obligatòries, haver adquirit les competències bàsiques, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquest motiu, els errors ortogràfics i d'expressió que pugui cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. La presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen suposarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Es considera que l'alumne/a coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el/la professor/a de l'assignatura.

Objectius

L'assignatura "Comentario lingüístico de textos literarios" s'integra en el conjunt de la matèria *Comentario de textos*, que forma part dels 108 crèdits de formació obligatòria del Grau en Llengua i Literatura Espanyoles, i que l'alumne/a cursa juntament amb altres assignatures de llengua i de literatura espanyoles.

Entre els objectius formatius bàsics es pretén que l'alumne/a adquireixi un domini de les tècniques i dels mètodes del comentari lingüístic i que sigui capaç d'analitzar un text literari tant des del punt de vista sincrònic

com diacrònic. D'altra banda, l'alumne/a exercitarà les competències específiques adquirides en la realització de discursos relacionats amb l'àmbit de la literatura espanyola, valent-se dels mètodes, dels conceptes i de les teories literàries adquirides.

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis de Català i Espanyol

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Aplicar les tècniques i els mètodes del comentari lingüístic tant des d'un punt de vista sincrònic com des d'un punt de vista diacrònic.
- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Dominar les tècniques i els mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en conjunt, així com de les disciplines afins: retòrica i poètica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar retòricament textos de qualsevol època.
2. Analitzar un text literari des d'un punt de vista lingüístic.
3. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.

4. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
5. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
6. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
7. Delimitar les característiques de la llengua literària.
8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
9. Identificar les principals figures d'expressió i contingut, en tots els gèneres: poesia, teatre i prosa.
10. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
11. Interpretar i il·lustrar els principals conceptes lingüístics i literaris, i ser capaç d'utilitzar-los.
12. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
13. Reconèixer els grans gèneres des de la perspectiva de la poètica i la seva evolució al llarg dels segles.
14. Relacionar els recursos lingüístics de l'espanyol amb la seva funció literària.
15. Resoldre problemes de manera autònoma.

Continguts

1. Problemes de delimitació de la llengua literària. Principals aproximacions teòriques. La importància de la forma del llenguatge. La retòrica i la llengua literària.

2. La llengua literària: oralitat i escriptura. La literatura oral. La literatura escrita: característiques del text literari escrit. L'estructura del llibre.

3. L'estructura textual. La Retòrica. Retòrica i Literatura. L'organització del text. Macroestructura i microestructura. L'epístola. El sermó. La construcció d'una veu pròpia: dones i escriptura en els Segles d'Or.

4. Els recursos lingüístics de la llengua literària (1): Fonètica i Fonologia. Funció del so en l'obra literària. Delimitació entre prosa i vers. La prosa mètrica. Els problemes teòrics i històrics de la rima.

5. Els recursos lingüístics de la llengua literària (2): Lèxic i Morfologia. La formació de les paraules. Arcaïsmes i neologismes. La caracterització: l'expansió de substantius i verbs. L'adjectiu: tipus i distribució.

6. Els recursos lingüístics de la llengua literària (3): La sintaxi. Sintaxi i estil. L'estructura de la frase en funció del caràcter del text.

7. Els recursos lingüístics de la llengua literària (4): La pragmàtica. Dictum i modalitat. Les marques formals de la modalitat. Els actes de parla. L'estructura informativa de l'oració. Les nocions de tema i rema. La focalització. Formes sintàctiques de relleu.

*En el contingut de l'assignatura es tenen en compte els aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne/a es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits per la professora, en aquestes sessions es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades per la professora dedicades a la correcció i al comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi lingüístic.

- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant proves escrites.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòrico-pràctiques	60	2,4	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories	7,5	0,3	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 14
Tipus: Autònomes			
Preparació de proves i treballs	75	3	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 14

Avaluació

Els/les alumnes seran avaluats/des mitjançant la participació oral a l'aula (10%), un comentari realitzat a l'aula (40%) i un treball final (50%). En el procés d'avaluació es prendrà en consideració:

- El domini de l'expressió escrita (els errors ortogràfics i els errors normatius, si n'hi hagués, pesaran negativament en la qualificació).
- La participació dels/de les estudiants a classe.

Totes les activitats d'avaluació són obligatòries i es realitzaran en les dates acordades a l'inici de curs (se senyalaran les dates al Campus Virtual de l'assignatura durant les primeres setmanes de curs). No realitzar alguna de les activitats avaluable comportarà la qualificació final de NO AVALUABLE.

Recuperació: La prova pràctica i el treball escrit són recuperables (en la data establerta per a la recuperació) si s'obté una nota mitjana no inferior a 3,5 punts.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació oral a l'aula	10%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15
Prova pràctica (Comentari lingüístic a l'aula)	40%	1,5	0,06	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15
Treball escrit	50%	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

Bibliografia essencial:

Clavería, Gloria y Dolores Poch, coords. (2010), *Al otro lado del espejo. Comentario lingüístico de textos literarios*, Barcelona, Ariel.

Bibliografía general:

Jakobson, Roman (1975 [1960]): "Lingüística y Poética", en Ensayos de lingüística general, Barcelona, Seix y Barral, pp. 347-396.

López Grigera, Luisa (1994): *La retórica en la España del Siglo de Oro: teoría y práctica*, Salamanca, Universidad de Salamanca.

Mortara Garavelli, Bice (1992): *Manual de retórica*, Barcelona, Cátedra.

Pozuelo, José María (1988): *Teoría del lenguaje literario*, Madrid, Cátedra (numerosas ediciones posteriores).

Segre, Cesare (1985): *Principios de análisis del texto literario*, Barcelona, Crítica (traducción de 1985).

Vega Ramos, María José (1992): *El secreto artificio: maronolatría y tradición pontaniana en la poética del Renacimiento*, Madrid, CSIC.